

עלון מס' 1035
דברים
ב' באב תשפ"ו

שבת הזון

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מווגרבי שליט"א

כוכבי השמיים
לרוב!

לשם שמיים

במהלך חיי האדם עלי אדמות יש פעמים שהוא מרגיש הסתר פנים כאילו וחס ושלום אין הקב"ה נמצא עימו ויתכן אף שמרגיש גרוע מכך, שה' יתברך כביכול נילחם נגדו עד שברגעים של חולשה, חש האדם שבא לו להרים עיניו לשמים ולצעוק מקירות ליבו "למה ה', מה עשיתי, האם חלילה עזבתני ושכחתי"? וכמו בחיי האדם כך גם בחיי העם הנבחר, עם ישראל, היו תקופות לא מעטות של לכאורה הסתר פנים כמו הימים שאנו מצויים בהם - ימי בין המיצרים. ימים שבהם "סימני השאלה וסימני הקריאה" מתחזקים והולכים... לפני שנענה על השאלה, תרשו לנו ליגלוש מעט לברכה הכתובה בפרשתינו: "ה' אלוקיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב", ולכאורה, צריך להבין מדוע לא נמשלו ישראל לחמה ולבנה שהם גדולים מכוכבים? ועתה נענה א"ה בס"ד על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ישנו מדרש נפלא המובא במסכת ברכות (לב:) על דברי הפסוק: "ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני", ושואלת הגמרא שלכאורה ישנה כפילות בפסוק, שהרי עזובה ושכחה היינו אך? ומתרץ ריש לקיש: אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה, ריבונו של עולם, אדם נושא אישה על אשתו הראשונה, זוכר מעשה הראשונה, אתה עזבתני ושכחתי אמר לה הקב"ה: בתי, י"ב מזלות בראתי ברקיע, ועל כל מזל ומזל בראתי לו שלושים חיל, ועל כל חיל וחיל בראתי לו שלושים לגיון, ועל כל לגיון ולגיון בראתי לו שלושים רהטון, ועל כל רהטון ורהטון בראתי לו שלושים קרטון, ועל כל קרטון וקרטון בראתי לו שלושים גסטרא, ועל גסטרא וגסטרא תליתי שלוש מאות ושישים וחמישה אלפי ריבוא כוכבים כנגד ימות החמה וכולן לא בראתי אלא בשבילך, ואת אמרת עזבתני ושכחתי?! נמצינו למדים הפלא ופלא כל ישוער וכל יתואר גודל האהבה הגדולה עד בלי תכלית שה' יתברך אוהב אותנו, אהבה המתבטאת במספר העצום והבלתי נתפס של הכוכבים שברא עבורינו ובשבילנו!! וכל השאלות והקושיות המלוות את האדם ותוקפות אותו בתקופות שונות בחייו, נמוגות ומסתלקות מאליהן כאשר מתבונן הוא באהבה הגדולה של ה' יתברך אלינו - עמו הנבחר. וממילא גם הברכה הכתובה בפרשתינו: "וה' אלוקיכם הרבה אתכם והנכם ככוכבי השמים לרוב", מתבטאת באופן נפלא באהבה גדולה של ה' יתברך לעמו ישראל, וכמו שמבואר במדרש רבה: "למה ברך אותם ככוכבים? מה הכוכבים הללו מעלות על גבי מעלות, כך ישראל מעלות על גבי מעלות, מה הכוכבים הללו אין להם לא חקר ולא מנין, כך ישראל אין להם חקר ולא מנין, מה הכוכבים שליטים מסוף העולם ועד סופו - כך ישראל. אמר לפניו (משה רבינו): ריבונו של עולם, למה לא המשלת את בניך כחמה וכלבנה שהם גדולים מכוכבים? אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך חמה ולבנה יש להם בושה לעתיד לבוא, מנין? דכתיב: "וחפרה הלבנה ובושה החמה וגו'" אבל הכוכבים אין להם בושה לעולם, מנין שכן (שלא יהיה בושה לישראל לעתיד לבוא) שכן כתיב: "וידעתם כי בקרב ישראל אני וגו' ולא יבשו עמי לעולם".

אחים יקרים, בימים אלו, ימי החורבן נראה להשיב לה' יתברך אהבה, והאווה את האב - אוהב את בניו, נרבה באהבה בינינו וה' יתברך ישרה שכינתו בתוכינו בבנין בית המקדש במהרה בימינו, אמן!

אין הפה יכול לתאר והלשון לספר את גודל קדושתו של אדון כל הנביאים - משה רבינו ע"ה. אותו ילוד אישה שהיה יותר דומה למלאך ה' צב-אות, אותו אדם שהוציא את עם ישראל ממצרים מבית עבדים, בקע להם את הים והוריד להם את המן. זהו הנביא שדיבר פה אל פה עם הקב"ה והיה כבן בית אצלו. משה רבינו בפרשתנו פוחד ממהו, יותר נכון ממישהו. אך מי יכול להפחיד את אותו ענק רוח שנלחם עם מלאכים וגברה ידו? היה זה עוג מלך הבשן, האויב הבא, אותו עם ישראל היה צריך לפגוש בדרכו אל ארץ האבות. ממה פחד משה כל כך עד שהקב"ה היה צריך להרגיעו ולהבטיחו: "אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו ואת כל עמו ואת ארצו וכו' ", ובכן, רש"י הקדוש זיע"א, כותב לנו את דברי חז"ל, שמה פחד מעוג מהסיבה הפשוטה שהוא שימש פעם אחת את אבי האומה - אברהם אבינו, בכך שאמר לו שאחינו לוט נשבה, ופחד משה שהזכות זאת תעמוד לו עתה. והדברים נפלאים ומופלאים כאחד, שהרי חז"ל הקדושים גילונו שעוג לא היה טלית שכולה תכלת בלשון המעטה. כל כוונתו היתה שאברהם ילך להלחם עם ארבעת המלכים ויהרג במלחמה, כך הוא יוכל לקחת את שרה לאישה. כמובן שמה רבינו ידע זאת, אך בכל זאת פחד וחשש שמה המצוה אף שנעשתה לא לשם שמים ועם נגיעה וכוונה נבזית, תעמוד לאותו רשע, שהרי סוף סוף מצוה היא וכוחה גדול לאין שיעור. אחים ואחיות יקרים, אם למצוה שכזאת שנעשתה בכוונה לא רצויה, לא לשם שמים ועם נגיעה אישית יש את הכוח והזכות במשך מאות שנים, שהרי המעשה עם אברהם אבינו היה מאות שנים לפני, כמה כוח ויכולת, עוצמה והשפעה יש למצוה שנעשתה לשם שמים, לכבוד ה' יתברך, לכבוד השכינה הקדושה. כמה טובה בזה ובבא יכולים אנו לזכות אם רק נרבה בתורה ובמצוות, אם יהיו כל מעשינו לשם שמים.

זמני כניסת ויציאת השבת

בש	חמה	יום	ח"א	מסת שבת
19:26	19:18	19:10	19:27	מסת שבת
20:26	20:29	20:26	20:28	יציאת שבת
20:57	21:00	21:02	20:59	רביעות

הפטרת השבוע

הפטרה: חזון ישעיהו (ישעיהו א,א-כז)

סיפור לשבת

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

"ואצוה אתכם", אזהרה לציבור שתהא אימת דין עליהם! הגאון רבי דוד עידן כתב בסיפרו מעשה נורא ששמע מפי בעל המעשה עצמו. אביו נפטר, והוריש לשני בניו דירה. באו לפני הרב, **הגאון רבי נסים ביתו זצ"ל**, שיחלק ביניהם את הירושה. אמר להם: "מי מכם שיציע את המחיר הגבוה יותר, יתן לאחיו חצי ממחירה, ויזכה בדירה". אמר המספר, כילא חדאד שמו: "אחי יודע שאני עני מרוד, ויציע חצי המחיר כדי ליתן לי רבע שוויה!". ענה הרב: "לא! אם לא יציע מחיר סביר, אציע אני את הדירה למכירה". וכילא בשלו: "חפץ אני בדירה, ולא בכסף. כסף מתבזבז, ודירה נשארת". אמר הרב: "זו ההלכה, או שתיתן חצי דמיה או שתיקח חצי דמיה". התמרמר כילא: "ההלכה עושקת את העניים, והרב נותן יד לעושק זה!". אמר הרב למשמשו, יוסף: "קרא נא לשמש בית הדין, שיכריז שחצוף זה חייב לקבל נזיפה על בזיון הדין!". עוד המילים בפיו וכילא נפל ארצה, מת! אמר יוסף: "אין צורך בנזיפה, הן מת בעווננו!". קרא הרב בבהלה: "מה אתה סח?!" מיהר אל כילא השוכב לארץ והניח ידיו על ראשו. פקח כילא עיניו, התעשת וקם, ויוסף ליווהו לביתו. בדרך שאלו מה חש. אמר: "הכרתי אבדה, ושמעתי כמתוך חלום שהכריזו: נפטר! כאשר הרב הניח ידו על ראשי חשתי שראשי כבד עלי, ונשמתי שבה לאפי". וככל החזיון הזה סיפר בעצמו לגאון רבי דוד עידן! מכאן נלמד עד כמה חמור עוון המבזה דין תורה וכן מה גדול כוחם של הצדיקים.

הגאון רבי סאסי הכהן זצ"ל, בעל "ברכת השם" על מסכתות הש"ס, רבה של גרבה היה וליבו קשוב למצוקות בני עדתו שנאנקו תחת עול מושל רשע ורע מעללים. המושל, שביקש לגרוף מיסים רבים ככל האפשר, מינה רודף בצע חסר לב כ"נשיא היהודים". הלה מצא דרך מקורית לאתר את העשירים. הוא הנהיג בדיקות תקופתיות ל... הקף הצואר! והיה והקף הצואר גדל, אות הוא שהמזונות מצויים בשפע והאיש השמין מרוב מאכל, ועליו לשלם מסים ביד רחבה... וכבר אמר משה רבינו בפרשתינו: "ואצוה את שופטיכם בעת ההיא לאמר" - שישאו במשא העם ככל יכולתם! נכנס הרב המסור בעובי הקורה, אך כל נסיונותיו לרכך את לב הנשיא הקשוח עלו בתוהו. כשעלה להתלונן בפני המושל, השליך עליו הלה כיסא וגרשו ממעונו. מה עשה רבי סאסי, נטל ברכת פרידה מנכבדי עירו ושם פעמיו לתוניס, עיר הביירה, לקבול בפני המלך על המושל ונציגו. ברם, כל הדרכים אל המלך היו חסומות, ושליחותו עמדה להיכשל. מה עשה? עלה לשיעור של הגאון רבי אברהם חג'אג'י זצ"ל, רב המדינה, ובמהלך השיעור החל לשאת ולתת עם הרב בהלכה עד שהרב נפעם מגדלותו בתורה. שאל לשמו וחפצו, וניצל את השפעתו הרבה בארמון המלוכה. המלך כתב מכתב חריף למושל האזור, ואילו הרב דרש בשם ה"טריבונל רביניק" - הסמכות העליונה של יהודי תוניסיה - שהעריץ המתיימר להיות "נשיא היהודים", יובא לפניו באזיקים למסור דין וחשבון על מעלליו, וליהודי גרבה היתה הרווחה!"

(מעייין השבוע)

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל" (א,א)

לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירן ברמז מפני כבודם של ישראל (רש"י).

כתב בספר "מעש"ת": מקשים כל המפרשים, והלא החטאים הללו המוזכרים כאן ברמז נמנים להלן במפורש תוך פירוט כל הפרטים? ברם - אומר ה"אמרי אלימלך" - מצינו במדרש שמכיון ששמעו בני ישראל דברי התוכחה, מיד חזרו בתשובה שלמה אמיתית, והרי בידוע שהחזרו בתשובה מאהבה, זדונותיו נעשים לו כזכויות, אם כן ממילא הפכו כל החטאים למצוות, ולכן מנה אותם משה לפרטי פרטים, כיון שביקש להזכיר ככל היותר את זכויותיהם.

(תורת הפרשה)

"במדבר בערבה" (א,א)

הגאון רבי מקיקץ שלי זצ"ל, רמז בסיפרו "בית ושם" רמז נאה: "במדבר בערבה", יש אנשים שדיבורם ערב לאוזן שומעיהם, אבל: "מול הסוף", אם תשיקף לסופם של הדיבורים, תמצא שהוא: "בין פארן ובין תופל", או שיש בהם לשון הרע והוצאת דיבה כמעשה המרגלים במדבר פארן, ועל כל פנים תפלים הדברים, אין מפיקים מהם כל תועלת, רוחנית או גשמית, ואין בהם אלא ביטול הזמן. לפיכך רצוי שיהיה: "לבן וחצרות", שהדיבור יהיה "לבן" ונקי מלשון הרע ודיבה, וגם יהיה "בחצרות" בית ה', כלומר דיבור של תורה ויראה, שיש בו תועלת ורווח נצחי לאדם...

(מעייין השבוע)

"ולבן וחצרות ודי זהב" (א,א)

יש כאן שלוש הוראות להצלחת האדם, אמר רבינו ה"אור החיים" הקדוש זצ"ל: טהרת המחשבה, המרומזת ב"לבן" (כבגדו הלבן של הכהן הגדול ביום הכיפורים), תפילה בציבור ושיעורי תורה, הרמזים "בחצרות", שתי חצרות ה', בית הכנסת ובית המדרש, ומידת ההסתפקות והשמחה בחלקו, הרמוזה במילים: "ודי זהב!" לומר לזהב די...

(מעייין השבוע)

"הואיל משה באר את התורה הזאת" (א,ה)

כתב בספר הקדוש "מאור ושמש": הלא מצוות התורה מתחילות רק בפרשת ואתחנן, בעשרת הדברות, ועד אז אין אלא דברי תוכחה בלבד, וצריך היה איפוא הכתוב לומר רק שם: "הואיל משה באר את התורה הזאת", ומה ענין זה לכאן? ברם, נאמר בספרים כי אחד מעיקרי העבודה ביהדות הוא, לשוב בתשובה לפני שבאים ללמוד תורה, והרבי מלובלין זצ"ל אמר, כי כל הלומד תורה ואינו חוזר בתשובה לפני כן, עליו הכתוב אומר: "ולרשע אמר אלוקים מה לך לספר חוקי" (תהלים נט"ז). לפיכך פתח גם משה רבינו בדברי מוסר לפני שניגש לבאר להם את התורה, כדי לעורר את ישראל לתשובה שלמה. מעתה שפיר ונכון מה שמפרשת כאן התורה טעם על "אלה הדברים", על שמנה משה את המקומות בהם חטאו ישראל, משום "הואיל משה באר את התורה הזאת" - שביקש לבאר להם את מצוות התורה, ולכן הקדים להם דברי תוכחה על חטאיהם, כדי להביאם לתשובה.

(מעיינה של תורה)

חנוך לנער

זכו - שכינה ביניהם

בלב - בפה - העיקר שידע!

בגמרא סוטה (מז): תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר: יצר, תינוק ואישה, תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. והסבירו המפרשים שניתן ללמוד ממאמר זה, שהקירוב והחיבה לילד צריך להיות בעתים קרובות יותר מאשר הדיחוי, שכשם שהיד ימין פועלת ושימושית יותר מיד שמאל, כן בחינוך הילד, לעולם תהא שמאל דוחה, שהדחייה תהיה לעתים רחוקות, והקירוב והחיבה יהיו בבחינת ימין מקרבת, דהיינו שיהיו לעתים קרובות. כל אדם ואדם ברצונו להיות אהוב ורצוי בחברה, בשיבה ובעבודה, ועל כן משתדל הוא בכל מיני השתדלויות להגיע לזה ולהיות אהוב וחביב על הכל, על אחת כמה וכמה שהילדים זקוקים לזה, ועל כן צריכים ההורים לא רק לאהוב בלב, אלא לגרום לכך שילדיהם יראו על פניהם ומעשיהם שהורים אהבים אותם בכל לב ונפש. כי לצערנו הרב ידועים מקרים רבים על נערים שהתדרדרו מדחי אל דחי, בטענה שלא קיבלו בביתם חום ואהבה, וכשנודע הדבר להורים פרצו הם בבכי והזדעזעו לשמוע טענה זו שלא היה חום ואהבה בבית, שהרי דאגו מאוד לילדיהם וסיפקו להם כל צרכיהם בביגוד בכלכלה בכל לב ונפש, אולם טעות מרה היתה להורים, שלא השכילו להראות את האהבה בפני ילדיהם, אלא רק אהבו בלב, ואילו כלפי חוץ הראו את ההיפך מזה. וכמו כן צריכים ההורים ליזהר לבל יעשו תנאי בחום ואהבה לילדיהם, דהיינו שלא יאמרו לו: "אנו אוהבים אותך רק אם תתנהג טוב", או "אנו אוהבים אותך רק אם תביא תעודה טובה". הייתי מעורב בסיפור עם משפחה שהילד כמעט והתדרדר לתהום הרוחני הגרוע מכל, דיברתי אל ליבו ולאחר חודשים זכינו בחסדי ה' להחזירו לדרך הישר והטוב, אך את המוסר שמרתי ולימדתי לאחרים. מה היה הגורם? מה הביאו למשבר לפרוק מעליו את הכל? ההרגשה של חוסר אהבה מצד הוריו! הוא לא האמין שאוהבים אותו, תמיד דורשים, מבקרים, מעירים, מצפים, מתי פעם אמרו לו שאוהבים אותו? מתי הודיעו לו שכל הדרישות והביקורות והערות נובעות מאהבה? (בכלל אם זה נכון) ילד צריך להרגיש שאוהבים אותו בלב, ובפה. במתנות ובמה עוד. כל זמן שהילד לא ירגיש שאוהבים אותו כמו שהוא, הרי זה חורבן לנפשו ונשמתו ומי שלא עשה זאת ונתן זאת לילדיו יזדרז לעשות זאת בטרם...

מה אני בייבי סיטר?

ישנם מקרים שהאישה טרודה בהכנת התבשילים או בניקיון הבית, ובפרט בערב שבת שהמלאכה מרובה, ועל כן מבקשת היא מבעלה שישמור על הילדים וישחק אתם כדי שלא יפריעו לאמא בעבודת הבית, והבעל חושב לתומו שאין זה לפי כבודו ומעמדו לשמור על הילדים... וכי דבר זה יורידו ממעמדו ומגדולתו... אולם אין זה נכון כלל, אלא צריך הוא לדעת שמקיים הוא באותה שעה מצות עשה מן התורה של "עזוב תעזוב עמו", על ידי שמאפשר לאשתו לעשות את עבודתה בשקט ובשלווה. ועל גודל החשיבות של שמירת הילדים בזמן עבודת האישה, מצאנו בתלמוד (מגילה כג.), שנאמר שם שביים טוב עולים חמישה קרואים לתורה, משום שמאחרים לבוא לבית הכנסת, שצריך לטרוח בבוקר להכין סעודת יום טוב (רש"י שם ד"ה ביו"ט). והקשה הגאון יעב"ץ שם: והרי הבישול הוא לא ממלאכת הגברים, ואם כן מדוע יאחרו לבית הכנסת? ותרץ שבזמן שהנשים עסוקות בבישול, צריכים הבעלים לשמור על הבית ועל הילדים... וכן צריכות הנשים את סיוע בעליהן בהכנת צרכי הסעודה... הרי לנו גאון וקדוש כהיעב"ץ שהבין בפשטות את דברי הגמרא, שצריך הבעל לשמור על הילדים, והדברים מדברים בעד עצמם, ישמע חכם ויוסף לקח. ובפרט בדורינו שלב כל אחד יודע שלגדל ילד אחד לתורה וליר"ש קשה יותר מכל עקידת יצחק ובפרט באיזורים שאינם שומרי תורה שם לא ניתן לגדל את הילדים "בחופשיות", הרי שלהיות בבית זו "משימה בלתי אפשרית". עם כל זאת, החלש יאמר גיבור אני ויהיה לעזר ולסיוע וכבר קראנו וסיפרנו (בעלונים קודמים) על גדולי ישראל שנהגו זאת הלכה למעשה ומהם יש ללמוד כמש' "ומזקנם אתבונן" וה' ישלח שכרינו במושלם ולפום צערא אגרא.

עשה לך רב

שו"ת במד"ר הר"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

❖ האם מותר לקנות חפצים מרוכל ערבי

שיש חשש שגנבם?

מותר.

❖ האם מותר להעביר ספר תורה ממקום

למקום בלא עשרה ע"י ששימו פלסטר

על כמה תיבות שבזה כביכול אין אפשרות

לקרוא בספר?

לפי הזוה"ק הדבר חמור מאוד ובשעת צורך

יסמכו עמ"ש בספר הלכה ברורה להתיר.

❖ האם מה שנוהגים שאין מעבירים ספר

תורה ממקום למקום א"כ יש עימו עשרה

אנשים הוא עיקר הדין או חומרא בעלמא

ואפשר אף בפחות מכך?

לפי הזוהר הקדוש אין להקל כלל אלא אם

כן בעשרה.

בו?

יחליפנו בבנק.

❖ אדם שקיבל שוקולד מחבירו וכשפתח

את האריזה מצא בה תולעים. התקשר

לחברה, והחברה שילמה לו סכום מכובד

של כסף על עגמת הנפש, האם הכסף שייך

לנותן השוקולד כיוון שהיה ברשותו שוקולד

ששווה סכום כסף נכבד שאם היה יודע מזאת

לא היה נותן אותו לחברו, או שהכסף של

המקבל?

הכל שייך למקבל השוקולד.

❖ איתא בגמרא (ביצה כט.) שאדם שגזל

ואינו יודע למי גזל, יעשה בכסף צרכי רבים,

מה גדר 'צרכי רבים' בזמנינו?

יתן למקומות שיש בהם זיכוי הרבים, או

מחלקי אוכל בבתי חולים וכיו"ב.

❖ האם מותר לאדם למלאות את הבטריה

של הפלאפון שלו במטען של חבירו שלא

ברשותו?

לעולם לא יגע אדם בדבר שלא שלו אלא

ברשות הבעלים.

❖ האם מותר לאדם גדול לעלות לאוטובוס

ולהעביר רב קו של נוער שמשלם בזה פחות

(שמעתי צד להיתר בזה שכיוון שאת ההפרש

אין חברת האוטובוס מפסידה, אלא זה סבסוד

מהמדינה, והיות והמדינה לוקחת ממנו

מיסים שלא בצדק מותר ואף מצוה לעשות כן

ורציתי לשאול האם יש בסברה זו מן האמת)?

גם אם הדבר מותר לא טוב להרגיל עצמו

בכך.

❖ אדם שמגיע לידיו כסף מזוייף מה יעשה

אל תקרי הליכות אלא הלכות

ומעתיקים וכל שכן המדפיסים, מחטיא את הרבים, וספרים אלו אסורים בטילטול.

מעיקר הדין מותר לקרוא בשבת החדשות בעיתון חרדי, אבל אסור לקרוא ואף לעיין בענייני מקח וממכר המפרסמים בעיתון. ואף לא לקרוא ולעיין במודעות שבהן מתפרסמות הצעות קניה ומכירה והצעות עבודה, הוראות בישול וכיוצא בזה, וראוי לכל ירא שמים להחמיר ולא לקרוא בכלל בעיתון בשבת וביום טוב.

מי שקיבל עליו שלא ישיח שיחה בטלה ביום שבת, אין לו לדבר כלל בדברים בטלים אפילו דיבורים ששייכים לאכילה של שבת כגון שיושב עם בני ביתו לאכול סעדת שבת, והם שחים ביניהם על האוכל אם טעים הוא, או אם מבושל הוא כל צורכו, אסור לו לשוחח איתם על עניינים אלו, כיון שקיבל עליו שלא ישיח שיחה בטלה אף על פי שהוא מידת חסידות, בכל זאת נעשה עליו נדר.

(הבית היהודי חלק א')

בזה. ולא דוקא לשותפו אסור, אלא לכל אדם, ואפילו בינו לבין עצמו אסור.

אסור לומר לחבירו בכך וכך קניתי חפץ זה, אם יודע שחבירו מעוניין לקנות את החפץ וצריך להיזהר בזה, אבל אם אין צורך לחבירו בידיעה זו, הרי זה סיפור דברים ומותר.

אין לדבר בשבת על אוהביו שמתו, או שהם בצער, מפני שעל ידי דיבורו הוא נזכר בהם ובא לידי צער, וכל שכן שאם חבירו לא יודע שקרובו חולה או נפטר, בודאי שאין להודיעו בשבת כדי שלא יצטער.

שטרי הדיוטות דהיינו שטרי חובות וחשבונות, אסור לקרואם ואפילו לעיין בהם בלא קריאה אסור, ולקרות באגרת השלוחה לו, אם אינו יודע מה כתוב בה מותר, ולא יקראנה בפיו אלא יעיין בה.

מליצות ומשלים של שיחת חולין, ודברי חשק, אסור לקרות בהם בשבת, ואף בחול אסור משום מושב לצים, ובדברי חשק יש עוד איסור שמגרה בעצמו את יצר הרע, ומי שמחברם

יש דברים שהם אסורים בשבת, אפילו שלא דומים למלאכה ואינם מביאים לידי מלאכה, ונאסרו מפני שנאמר: "וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר" ודרשו רבותינו: שלא יהא דיבורך של שבת כדיבורך של חול, ולכן אסור לומר דבר פלוני אעשה למחר או סחורה פלונית אקנה למחר, ואפילו בשיחת דברים בטלים שאין בהם זכר לעשיית מלאכה, ואין בהם גנאי וקלות ראש, כי בהם אפילו מעט אסור.

המבקר את חבירו בשבת, לא יאמר לו כדרך שאומר בחול "בוקר טוב", אלא יאמר לו "שבת שלום" כדי לקיים "זכור את יום השבת לקדשו". וכן מותר לנחם אבלים בשבת, וכן מותר לבקר את החולה, ולא יאמר לו כדרך שאומר לו בחול, אלא יאמר: "שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא".

אסור לשכור פועלים ולא לומר לגוי לשכור לו פועלים. וכן אסור לדבר עם שותפו מה ימכור למחר או מה יקנה, איך יבנה בית זה וכיוצא

משל ונמשל

את ארנקי מהבור אתן לך בשכרך את דמי החמור והעז גם יחד! התקוה שבה לפעום בו, המזל מתחיל להאיר אליו פנים. חיש קל פשט את בגדיו וצלל לבאר. חיפוש לא העלה דבר, האוויר כלה בריאותיו. כשהגיע ועלה - לא ראה את האדם, ולא מצא את בגדיו... הנה כי כן, אילו לא היה שאנן כל כך מתחילה, אילו מעיף היה מידי פעם מבט לאחוריו לראות האם העז עדיין קשורה, מגיע היה זה מכבר בשלום לביתו. אבל הואיל וסמך על הפעמון, ולא חשד באפשרות גניבה, הלך מדחי אל דחי, ואשריו אם הצליח לחמוק לביתו באין רואה בחסות החשיכה. כלפי מה אמורים הדברים? כלפינו, ההורים. אין קל מלומר: איני רוכב על חמור, ולא קניתי עז. אבל הלוואי והיה מדובר בעז. הורים כה רבים "רוכבים על חמורים", עסוקים בענייניהם. ענייני הבית, העבודה. שאננים כל כך נעשה עם צאצאיהם. רגועים מקול הפעמונים שברקע. זה בסדר, הצאצאים מאחורינו, הולכים בעקבותינו. ובינתיים עלול לבוא מישהו ולהדיחם. חבר רע, חברה מדיחה. ובתים רבים כל כך היו שאננים עד שמישהו הסב את תשומת ליבם. קצין מבחן, שלא נדע, התעניין בנימוס האם ידוע היכן שהה התכשיט אמש, טלפון שאיבן את הלב מאימה. ואז מוצאים לפתע את כל הזמן שבעולם, יורדים מהחמור, מכל ענייני השיגרה, מפסידים שעות עבודה וכסף כה רב בנסיגות שיקום או הצלה, ולא אחת שבים בלא העז ובלא החמור, בראש חפוי ובושה נוראה! וכל זה היה יכול להחסך במבט אחורנית, לראות היכן העז. לא לסמוך על הפעמון המרגיע!... וסליחה אם החרדנו מישהו. ובעצם, אליו הכוונה (מעייני השבוע)

בספר "אור הלבנה" מצינו **משל** נוקב. מעשה באדם שהיה רוכב על חמור ופניו אל הכפר, לקנות עז חולבת שתדור בחצרו. קנה עז, ותלה בצוארה פעמון. קשר חבל לזנב החמור וחיבר לסרט הפעמון. שב לעירו שמח וטוב לב כשהעז מתנהלת בעיקבות חמורו. כל זמן ששמע את הפעמון מקרקש, ידע שהעז מאחוריו. ראוהו שלושה פרחחים. אמר הפירחח האחד: "יש לי רעיון כיצד לגנוב את העז". אמר השני: "ואני מסוגל אף לגנוב את החמור שהוא רוכב עליו!". והשלישי לעג להם: "אין זה כלום, בידי לגנוב אפילו את בגדיו שהוא לבוש בהם!". אמרו ועשו. התגנב הראשון, התיר את הפעמון מצואר העז ותלוהו בזנב החמור, התיר את החבל, ומשך את העז אחריה. האיש המשיך לשמוע את דיגדוג הפעמון, ולא חשד בדבר. בטוח היה שהעז מהלכת בעיקבות החמור. הפירחח השני המתין לו כיברת דרך משם. "אמור לי אדוני", התעניין בנימוס, "האם אופנה חדשה היא, לתלות פעמונים בזנב החמור?". הביט האיש לאחוריו, ונחרד. "אבוי, העז נעלמה", ספק כפיו. "מן הסתם לא הרחיק הגנב לכת", "ניחש" הפירחח. "אני אשמור על חמורך, ואתה רוץ אחר הברנש!". רץ האיש בכל כוחותיו, אך אין עז ואין גנב. בלב כבד שב על עיקבותיו - ואין גם חמור. אף השומר נעלם. שרץ דרכו רגלי, החום היה כבד והשמש קפחה. הגיע לבאר, והנה אדם עומד על שפתה, מבט לתוכה ודמעותיו נמהלות במימיה. "מה לך בוכה?", שאל בעניין. והלה סיפר לו כי התכופף לבאר להרוות צימאונו במימיה, וצורר כספו נשר מחיקו ונפל למעמקיה. "יום של פגעים הוא", השיבו האיש. "גם לי גנבו היום עז וחמור". "הבלים", הפטיר הלה, "מה שווים, אם תעלה

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב
יצחק בלו
בן שרה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב
אבי אנוך קור
בן שלמה
ופרידה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב
מזכה הרבים
ר' חיים אברהם
בן נזירה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר
המזוכך ביסורים
עזרא
בן גוהר
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האישה החשובה
המזוככת ביסורים
פרידה
בת מליה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האישה החשובה
המזוככת ביסורים
שושנה פריה
בת סלימה
ת.נ.צ.ב.ה.

רוצה להיות
ממזכי הרבים
ולהפיץ את העלון?
052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: **052-7647449**
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: **yeasa.beracha@gmail.com**
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

